

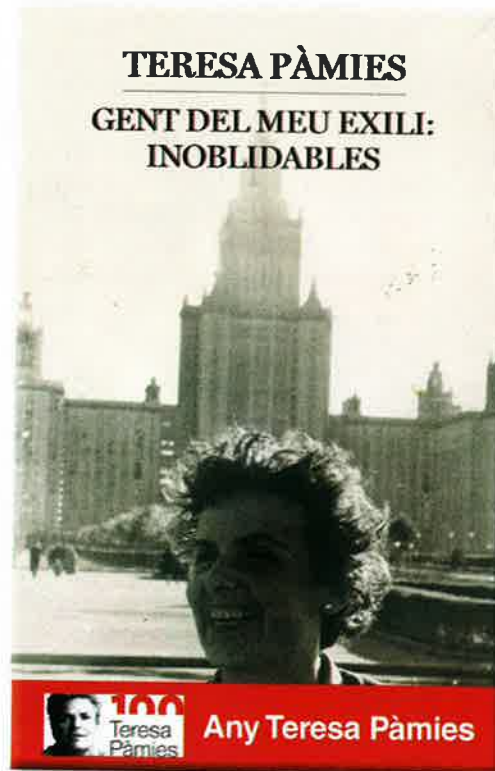

Or de les cendres

Gent del meu exili és un volum de textura literària optimista que presenta una estructura clara, simple, sense complicacions. L'assumpte és interessant: l'escriptora creu que el valor dels personatges descrits, narrats, ja és prou força i llevat per atreure el lector senzill, el company de viatge. Teresa Pàmies va construir aquest llibre des de la convicció que la seua experiència de l'exili, concretada en certes persones que va conèixer, pagava la pena de ser contada. I llegida.

L'esquema sempre és el mateix: recull aquelles personalitats que l'han ajudat, l'han colpit, l'han commogut i s'oblida de les que l'han castigat, odiat o menystingut. Aquesta posició que avui en dia en diríem positiva –de psicologia positiva *avant la lettre*– era rara en el seu context cultural. Són molt escassos –o inexistents– els escriptors que van treure ferro a l'exili (des de l'interior crec que l'exili es veia, i es veu, com una culpa). Ella va saltar les barreres de la suposada “culpa”.

A través d'aquest procediment simple, del retrat d'impressions de cada personatge obtenim un curiós plaer de comprensió de certs contextos que l'escriptora va viure. Potser el que més m'ha impressionat és la història de la dona francesa, parisenca, que sent pietat dels exiliats espanyols i els lloga per a la seua botiga en què ven de tot amb una notable perícia comercial. M'ha xocat el desenvolupament del càmping en una certa democratització dels viatges i de l'oci.

↓ **EL LLIBRE RECALLA AQUELLES PERSONALITATS QUE LA VAN AJUDAR I OBLIDA LES QUE LA VAN ODIAR, CASTIGAR O MENYSTENIR**

M'ha quedat a la memòria el català que va fer les Amèriques –exactament a Cuba– i peta la xerada amb Teresa Pàmies per no oblidar l'idioma. La jove Pàmies relata amb vivesa i tendresa aquest home que muntà un restaurant a l'Havana on ella és convidada per “solidaritat nacional”. (No s'està pas de remarcar l'engany familiar que sofrí, i la tristesa que en sentí, que ara no

explicaré.) També és entenedora la passió de Pàmies per incorporar-se a Mèxic a una universitat per a noies tot i que ella escamoteja el fet que no ha cursat el Batxillerat: mentir no és pas greu si la fi és clara i moral, instruir-se i esdevenir periodista. Sorpren la sort i la forma d'encarar les experiències de l'escriptora de Balaguer: el conjunt és un bell elenc de possibilitats que Pàmies aprofita.

Des de la perspectiva actual, el llibre és molt internacional: mostra, en el context de la guerra freda –dels dos grans blocs de postguerra– les vivències, en especial de les dones, de les societats que gravitaven a l'entorn del bloc socialista: Txecoslovàquia, Cuba, Mèxic (el Mèxic revolucionari d'aleshores). És un retrat molt àgil del contrapunt; del que mai seria Catalunya aquells anys: efervescència per la passió d'alfabetitzar,

ganes de menjar-se el món amb la literatura i el periodisme; ganes de saber, d'escriure, i de ser lliure. El volum de Teresa Pàmies desdiiu els exilis amargants de certs escriptors. Una força secreta mou Teresa Pàmies a escriure al dret, a observar, a mirar amb passió els homes i les dones del seu temps.

En aquest sentit, em pareix una autora que treu or de les cendres.